

Film

Diznilend a Szigony utcájában

Gauder Áron – Novák Erik: Nyócker

Nagy volt a tét: az első egész estés magyar animációs film az 1986-os *Macskafogó* (vagy a pár évvel későbbi *A hetedik testvér*) óta. A kilencvenes évek elején úgy tűnt, hogy végleg leáldozott a kelet-európai animáció egykor fényesen ragyogó napja, amely nemzedékeket melengtetett és olyan szellemóriásokat adott, mint Jurij Nornstejn, Jan Svankmajer. Ránk borult Walt Disney nagy, setét árnyéka, Norsztejnről semmit sem hallottunk, féltő, hogy nem fejezte be *A köpönyeg*, amit élete fő művének szánt; Svankmajer, az utolsó reneszánsz ember ezen a sárgolyón szerencsére még dolgozik: nagyjátékfilmes formába vitte át mindent átlekésztő képzeletét és teremtőerejét. Némi fényt derített aztán az anime (*A vadon hercegnője*, *Chirico*) meg a Pixar (*Toy Story*, *Szörny Rt.*) bejövetele, de ez korántsem jelentette azt, hogy nekünk valaha keresnivalónk lesz az animáció drága, high-tech világában. Kellett még az a tematikai – és hangvételi – robbanás, amit a *Simpson* követő *Beavis és Butt-head* meg a *South Park* idézett elő.

Ne csaljon meg

minket a látszat, sem az alkotók hangos tiltakozása: a *Nyócker*nek igenis onnét fúj a hátszele. Ki kockáztatta volna meg előttük és nélkülük, hogy házilagós módszerekkel készítsen rögválóban sarjadt,

csúnyán beszélő, politikailag súlyosan inkorrekt rajzfilmet a romlatlan lelkű serdületlen ifjúságnak? (És hiába a világsiker: a Nagyturul Szülőligától rettegő televíziók azóta is csak késő este – vagy akkor se – adják őket.)

Ha rögváló kell meg politikai inkorrektus, akkor helyben vagyunk: nincs még egy pontja az országnak, amihez annyi telivér előtétet kapcsolódna, mint a Józsefváros-hoz. Ez itt a gettó, a bűnözés melegágya, cigányputri, Chinatown, arabtanya, kurvalerakat, gengszterfészek, ahol nem sötétedés után, de fényes nappal sem tanácsos az utcára menni, egymást érik a mafiakeszámolások, lövöldözések, robbantások és a levegőben hasító hosszú kések. Vagy röviden, mint egy lakáshirdetés: VIII. kerület kizárva! A filmnek eszébe sem jut szembemenni a vastag sztereotípiákkal, sőt rájuk játszik. Ott folytatja, ahol Szomjas György abba hagyta: itt aztán tényleg

„bűn az élet”,

mocskos a száj, börtönviselt a szülő, korrupt a rendőr, pedofil a pap. Kész gyönyörűség – liberális demokráciának egyenesen kéjmámor – csokorba szedni az etnikai előítéleteket. A kurva szabolcsi cigány meg ukrán (KGB-kapcsolattal), a szexshopot stáziügynök, endékás buzeránsok üzemeltetik, a zsidó fifikás

kozmpolita nyerészkedő, a cigány, ha nem zenél, bűnözik ezerrel, és Kolompár Szandokánnak meg Izaurának nevezi el a gyerekét, a kínaira most nem emlékszem, de az arab született terrorista, gíroszosnak álcázva magát bombát gyárt a pincében, és végre az is kiderül, miért nem találták meg eddig Uszáma bin Ládint (mert rossz helyen keresték), és milyen nyelven beszélt az ősember (cigányul, természetesen). Mindehhez képest alig dug egy öltést, hogy a politikusok is megkapják a magukét, a kikockázott képű hazai erőktől a Darth Vader-sisakos Tony Blairen át G. W. Bushig, aki az amerikai népet reprezentáló tiroli gatyás Schwarzenegger lelkes tapsától kísérvé megint összekeveri Budapestet Bukaresttel.

Nem mondom el a történetet, mert a *Nyócker*ben az a legkevésbé lényeges, inkább sovány és bugyuta, a szokásos *Romeo és Júlia* (némi csavarral, és bizonyos pontokon zavarba ejtően emlékeztetve a *Rap, revü, Rómeóra*), de mentségére szóljon, hogy sok más jó és sikeres animáció van, aminek nem a sztori az erőssége. Térjünk rá a technikára, mert az tényleg

érdekes: a fusi

apoteózis. Alapvetően fotográfikusnak nevezhető eljárással készült, a figuráknak színészek (meg nem színészek, többek közt a krea-

tív csapat tagjai) adták az arcukat, mimikájukat és/vagy hangjukat, az anyagot személyi számítógépeken munkálták meg, ami, lássuk be, még a legerősebb vasak esetében sem a csúcstechnikát jelenti. Ügyes, annyi szent! A helyszínekkal igazi csodát tesz: egyszerre pontos, mint egy térkép, légi felvétel vagy fotóalbum, a házak, terek, utcák mind azonosíthatók, és szép, színes, kalandos, mint egy mesebeli város, ahol még a kutyaszar is pittoreszk. Itt vannak jól felismerhetően a közönség nagy kedvencei, Szabó Győző, Pindroch Csaba, az én nagy kedvenceim (Lakatos Gusztó bá', Jónás Judit, Orsós László Jakab meg a Badár). És ugyanezen zenében: L. L. Junior, Ganxsta Zolee, Ogly-G, Kamikaze, Balkan Fanatik, Modul, Copycon, Spacecafé és az isteni Ludditák. Nem véletlenül soroltam őket mind, a *Nyócker* soundtrackje ugyanis magasan veri az animációs összmezőnyt, hozzá képest a *South Park* egy óhollywoodi musical. Ha grafikában nem is, de a zenében most lenyomtuk Amerikát.

- borz -

A Hungaricom bemutatója

HAMAROSAN
A BOLTOKBAN!

Besh o drom

a CD megrendelhető
Nyócker Áron a
www.beshodrom.hu
weboldalon

KARÁCSONYTÓL INGYEN LETÖLTETHETŐ
RAADÁS SZÁM A HONLAPON